

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 4 1 D 1 0 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Četrtek, 6. junij 2024 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 5 praznih.

P 2 4 1 D 1 0 1 1 1 0 3

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Iskanje in analiza ponudb, pogajanja ter izbira dobavitelja so naloge
 - A nabavnega oddelka.
 - B računovodstva.
 - C prodajnega oddelka.
 - D tajništva.

2. Podražitve goriva in energije vplivajo na podražitve različnih izdelkov in storitev. Mesečna podražitev življenjskih stroškov se imenuje
 - A pocenitev.
 - B diverzifikacija.
 - C inflacija.
 - D likvidnost.

3. Tomaž Globokar namerava ustanoviti d. o. o. To želi narediti prek portala SPOT. Kateri dokument mora pri tem predložiti?
 - A Akt o ustanovitvi podjetja.
 - B Statut.
 - C Depozitno pogodbo o odprtju računa.
 - D Predlog za vpis v davčni register.

4. Za konkurenčno usmerjeno cenovno politiko podjetja je značilno, da podjetje
 - A skuša z nizkimi akcijskimi cenami ob uvajanju novega izdelka na trgu pritegniti kupce k nakupu.
 - B upošteva dejanske stroške, ki so nastali pri proizvodnji oziroma prodaji izdelkov ali storitev podjetja.
 - C spremlja in upošteva obseg povpraševanja po izdelkih pri različnih ciljnih skupinah.
 - D preveri cene primerljivih izdelkov/storitev na trgu pri konkurentih in ceno svojih izdelkov oblikuje glede na konkurenco in cilje podjetja.

5. Prosti trg marsikdaj ne omogoča uspešnega gospodarjenja, gledano z vidika celotne družbe. Zato ga v socialno-tržnem gospodarstvu uravnava
 - A država.
 - B Evropska unija.
 - C Banka Slovenije.
 - D Evropsko sodišče.

6. O neposredni prodajni poti govorimo, ko proizvajalec prodaja izdelke
- A neposredno tistemu, ki jih bo uporabil.
 - B neposredno tistemu, ki jih bo prodal naprej drugim podjetjem.
 - C v razvejenem franšiznem sistemu v številnih državah.
 - D trgovskemu zastopniku in komisionarju.
7. V katerem od navedenih primerov gre za kupoprodajno pogodbo v ustni obliki?
- A Jožica je kupila kuhinjo na potrošniški kredit.
 - B Še danes bodo dostavili kolo, ki je stalo 500,00 EUR.
 - C Letos bomo kupili vikend na morju za 150.000,00 EUR.
 - D Janez Novak je prevzel avto pri Avtohiši Zalar, d. o. o.
8. Podjetje se je odločilo, da bo do konca leta 2025 povečalo število zaposlenih za 150. Za kakšen cilj gre?
- A Tržni cilj.
 - B Cilj uspešnosti.
 - C Strateški cilj.
 - D Operativni cilj.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 9.
___ davčni register	1 Uredimo na Uradu RS za zaščito intelektualne lastnine.
___ SKD	2 Nahaja se na FURS-u.
___ avtorska pravica	3 Odpremo pri poslovni banki.
___ depozitni račun	4 Izberemo dejavnost.
- 10.
___ mezda	1 Razlika med prihodki in odhodki je bila slabša kot v prejšnjem letu.
___ renta	2 Na leto plačam 125,00 EUR, da lahko obdelujem vrt.
___ obresti	3 Vsakega 5. v mesecu dobim na TRR nakazilo delodajalca približno 1.400,00 EUR.
___ dobiček	4 Najeto posojilo bom preplačal 1,3-krat.

- 11.
☐ dobavnica	1	Dokument, s katerim kupec naroči blago ali storitev.
☐ potrditev naročila	2	Dokument, s katerim prodajalec potrdi kupčevo naročilo.
☐ naročilo	3	Dokument, ki spremlja blago med prevozom, ki ga opravi prodajalec sam.
☐ račun	4	Dokument, ki je namenjen kupcu za obračun dobavljenega blaga oziroma opravljenih storitev.
- 12.
☐ gospodarska rast	1	uravnotežen ekonomski, okoljski in socialni razvoj
☐ kazalnik življenjske ravni	2	v regiji so povečali investicije v moderne tehnologije in dosegli dvig življenjske ravni
☐ gospodarski razvoj	3	dostop do interneta, število osebnih računalnikov, umrljivost dojenčkov
☐ trajnostni razvoj	4	rast obsega BDP (glede na isto četrletje prejšnjega leta) znaša 10,4 %
- 13.
☐ rok dobave	1	Naročamo art. 225 v količini 14 kosov in art. 712 v količini 47 kosov.
☐ način plačila	2	V kopalnici bi imeli natančno takšne ploščice, kot so razstavljene v salonu.
☐ vzorec	3	konec decembra tega leta
☐ specifikacija	4	kreditna kartica ob prevzemu blaga
- 14.
☐ trgovina na debelo	1	Družina Novak opravi nakup živil in pripomočkov za piknik.
☐ uvozno-izvozna trgovina	2	Restavracija Jack & Joe kupi nov žar za izdelavo sočnih hamburgerjev.
☐ trgovina na drobno	3	Podjetje VidaXL kupi od ukrajinskega partnerja polizdelke za industrijsko podjetje.
☐ trgovina na debelo in drobno	4	Podjetje Impex prodaja metražno blago tekstilnim podjetjem, Mercatorju in končnemu potrošniku.

Določite pravilni vrstni red.

15. S številkami od 1 do 4 razvrstite postopek raziskave trga v podjetju za proizvodnjo mlečnih izdelkov.

- ___ Pripravili bomo poročilo o opravljeni raziskavi.
- ___ Analizirali smo podatke po opravljeni promocijski dejavnosti.
- ___ Izvedli smo degustacijo in osebne intervjuje o novih okusih sladoleda.
- ___ Zbrali smo informacije o pretekli prodaji našega sladoleda.

Odgovorite na vprašanja.

16. V podjetju SOLINE Pridelava soli, d. o. o., pridobivajo piransko sol in solni cvet po postopku s 700-letno tradicijo. V katero gospodarsko dejavnost bi uvrstili to podjetje?

17. Kaj je značilno za avtokratski stil vodenja?

18. Slovensko podjetje TNG Oprema, d. o. o., ki ga poznamo po blagovni znamki rekvizitov za telovadnice KingBox, je odprlo svoje prvo predstavništvo v Dubaju, ki bo izhodišče za prodajo na Bližnjem vzhodu. Kaj bi lahko bil razlog za takšno odločitev podjetja? Navedite dva razloga.

19. Kakšen je dober poslovni načrt?

20. Kaj pomeni v prodajni pogodbi pridržek lastninske pravice?

2. DEL

1. Kozmetika Afrodita, d. o. o., s sedežem v Rogaški Slatini je vodilno slovensko kozmetično podjetje, ki z visoko kakovostnimi kozmetičnimi izdelki in storitvami že več kot 50 let navdušuje profesionalne in končne uporabnike doma in po svetu. V svojem poslanstvu imajo zapisano, da so sinonim za učinkovito, naravno in zaupanja vredno blagovno znamko. Eden od ciljev, zapisanih v njihovi viziji, pa je uspešno prodreti na nove trge znotraj in zunaj EU. Njihova najnovejša inovacija je kozmetika, ki ščiti kožo pred onesnaženim zrakom.

(Prirejeno po: <https://webshop.afroditacosmetics.com/slo/afrodita-se-predstavi> in <https://svetkapitala.delo.si/trendi/na-kosilu-danica-zorin-mijosek-ustanoviteljica-kozmetike-afrodita/>. Pridobljeno: 14. 4. 2022.)

- 1.1. Kakšna je razlika med poslanstvom in vizijo podjetja?

(1 točka)

- 1.2. Kaj je inovacija?

(1 točka)

- 1.3. Katera vrsta blagovne znamke je Kozmetika Afrodita, d. o. o.?

(1 točka)

- 1.4. Ustanoviteljica podjetja Danica Zorin Mijošek je na podjetniško pot stopila leta 1970. Zdaj njeno podjetje zaposluje 140 delavcev. Za kakšno vrsto podjetja gre glede na velikost?

(1 točka)

2. Delnice na Ljubljanski borzi so se v zadnjem tednu maja 2022 okrepile za skoraj tri odstotke. Vlagatelje je med drugimi pritegnila tudi Zavarovalnica Triglav, saj je bilo prometa z njenimi delnicami za 1,81 milijona EUR, od tega 1,2 milijona EUR v petek po četrtkovi objavi rezultatov. Tečaj Triglavovih delnic se je na tedenski ravni zvišal za dobra dva odstotka, na 40,30 EUR. V skupini Triglav se je v prvem četrtletju letos čisti dobiček povečal za 25 odstotkov, na 33,2 milijona EUR.

(Prirejeno po: www.finance.si/9000284/Odličen-teden-za-domače-prvake. Pridobljeno: 16. 6. 2022.)

- 2.1. V katero kapitalsko družbo sodi Zavarovalnica Triglav?

(1 točka)

- 2.2. Koliko znaša ustanovitveni kapital za to vrsto družbe?

(1 točka)

- 2.3. Navedite eno prednost z vidika oplajanja kapitala, ki bi jo imeli, če bi bili lastnik delnic tega podjetja v primerjavi z lastništvom individualnega podjetja (s. p.).

(1 točka)

- 2.4. Za 806,00 EUR ste po zgoraj zapisani tržni ceni kupili Triglavove delnice. Koliko EUR boste prejeli iz dividend, če predvidevamo, da bo dobiček ob koncu leta enak in se bodo na skupščini delniške družbe odločili, da bodo 10 % dobička razdelili na 40.000 delnic?

Izračun:

(1 točka)

3. Mojca, nabavna referentka v podjetju Pekarne, d. d., in Lojze, prodajni referent v podjetju GourmetShop, d. o. o., sta se po telefonu dogovorila za nakup in prodajo 320 kg krušne moke tipa 850. Lojze je ponudil ceno 1,49 EUR/kg.

- 3.1. Mojca je po pogovoru prejela po elektronski pošti nezahtevano ponudbo podjetja GourmetShop, d. o. o. Vse sestavine prodajne pogodbe so bile enake, le cena moke je bila 1,69 EUR/kg. Mojca je opozorila na nižjo ceno iz ustnega dogovora. Kdo je ravnal v skladu s pravnimi določili?

(1 točka)

- 3.2. Lojze bi rad s podjetjem vstopil na tuje trge. Zaveda se, da je treba v mednarodni trgovini dobro poznati posebnosti drugih držav. Na katere posebnosti naj bo pozoren? Navedite tri posebnosti.

(1 točka)

- 3.3. Lojze v svoji trgovini na drobno prodaja moko tipa 850 po nabavni ceni 1,19 EUR/kg. Na to ceno doda še 30 % marže in DDV (9,5 %). Koliko znaša maloprodajna cena za potrošnika? Izračun:

Maloprodajna cena za potrošnika znaša _____ EUR/kg.

(1 točka)

- 3.4. Lojze se zaveda, da bo na tujih trgih uspešnejši, če bo imel ustrezne informacije, ki jih bo pridobil z raziskavo trga. Navedite tri podatke, ki naj bi jih pridobil s tržno raziskavo.

(1 točka)

4. V spodnji preglednici je navedena struktura prodaje avtomobilov v Evropski uniji za trimesečje leta 2022.

Avtomobil glede na vrsto pogona	Prodaja v %
plin	0,3
samopolnilni hibridi	25,1
bencinski	36,0
dizelski	16,8
električni	10,0
priključni hibridi	8,9
drugo	2,9
skupaj	100,0

Preglednica: Prodaja avtomobilov po vrsti pogona v EU za prvo trimesečje 2022

(Prirejeno po: <https://www.delo.si/magazin/avtomobilno/elektricni-in-hibridni-v-evropi-se-privobivajo/>. Pridobljeno: 10. 5. 2022.)

- 4.1. Ali gre v zgornjem primeru za diverzifikacijo (povečana širina programa) ali za diferenciacijo (povečana globina programa) prodaje?

(1 točka)

- 4.2. Za kakšno obliko konkurence gre, če imamo na trgu malo (5–8) velikih trgovcev z avtomobili?

(1 točka)

- 4.3. Trgovsko podjetje za prodajo avtomobilov, d. o. o., je imelo 100.000,00 EUR ustanovnega kapitala. Že prvo leto je načrtovalo 400.000,00 EUR prihodkov od prodaje. Nabavni stroški prodanih avtomobilov in drugi poslovni stroški prodaje (odhodki) bodo znašali 395.000,00 EUR. Koliko bo znašal predvideni kazalnik ekonomičnosti in koliko kazalnik rentabilnosti (donosnosti)?

Izračun ekonomičnosti:

(1)

Izračun rentabilnosti (donosnosti):

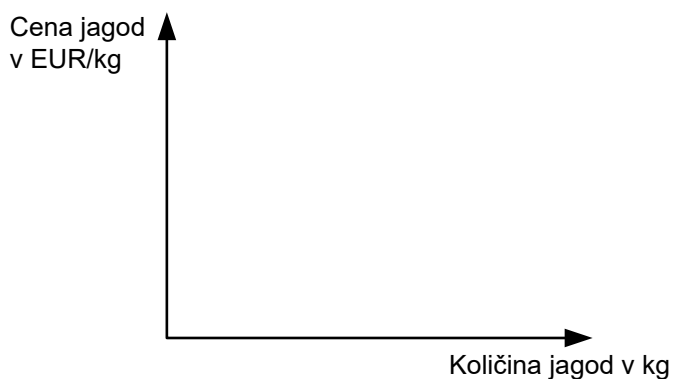
(1)
(2 točki)

5. Podjetje Jagoda, d. o. o., je v domačem kraju največji ponudnik domačih sezonskih jagod. Preglednica spodaj prikazuje podatke o ponudbi in povpraševanju po jagodah v maju.

Cena jagod v EUR/kg	Obseg ponudbe v kg	Obseg povpraševanja v kg
4,50	5200	1500
4,00	4300	1700
3,50	3400	2300
3,00	2700	2700
2,50	2000	3200
2,00	1000	5500

- 5.1. Narišite krivuljo ponudbe in krivuljo povpraševanja po jagodah.

(1 točka)

- 5.2. Katera količina velja za ravnovesno količino na trgu jagod v tem primeru?

_____ (1 točka)

- 5.3. Navedite dva razloga, ki bi povzročila, da se povpraševanje po jagodah zmanjša.

 _____ (1 točka)

- 5.4. Kdo so lahko ciljni kupci podjetja Jagoda, d. o. o.? Zapišite dve ciljni skupini.

_____ (1 točka)

P 2 4 1 D 1 0 1 1 1 1 3

Prazna stran

Prazna stran

P 2 4 1 D 1 0 1 1 1 1 5

Prazna stran

Prazna stran